

та ефективної технології соціально-педагогічної роботи в умовах інклюзії. Впровадження інклюзії в Україні – складне, неоднозначне завдання, що потребує розгляду та розробки нормативно-правових, психолого-педагогічних, програмно-змістових, соціально-психологічних засад [2].

Ми вважаємо, що процеси інклюзії молоді з особливими потребами в соціальному просторі тільки набирають поширення в Україні і стануть успішними за умови зміни ставлення суспільства до цієї категорії молоді, до самої ідеї інклюзії, покращення матеріального забезпечення організації дозвілля молоді з інвалідністю. Очевидно, що ця проблема може бути вирішена значно швидше та результативніше, якщо стане одним із пріоритетів державної соціальної політики.

Основні висновки. Отже, незважаючи на пріоритетність соціальної політики у питанні підтримки молоді з особливими потребами, ситуація у цій сфері все ще залишається проблемною.

Досі недостатньо розроблений алгоритм індивідуальних програм залучення молодих людей з особливими потребами до участі у соціальному житті громади, немає необхідних нормативних документів, які визначають зміст і порядок підготовки таких програм. Зважаючи на реформування сучасної освітньої галузі, ця проблема набуває сьогодні особливої ваги та актуальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інвалідність та суспільство : навч. посіб. / Л. Байда, О. Красюкова-Енс, В. Азін та ін.; за заг. ред. Л. Байди, О. Красюкової-Енс. – К. : Київський університет, 2011. – 188 с.
2. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник:/ за заг. ред. Колупаєвої А. А. – К : «А. С. К.», 2012. – 308 с.

Альона Руденко,
здобувач вищої освіти 3 курсу
факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Наук. керівник: **А. О. Тургенєва,**
к.пед.н., доцент (БДПУ)

НАСИЛЬСТВО – АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Проблема насильства переслідувала людство ще з давніх часів, але не завжди їй приділяли належну увагу. Час плинув, а насильство еволюціонувало разом з людиною. В епоху новітніх технологій воно почало розширювати свої межі, проникаючи в усі сфери життя сучасного суспільства. Деякі сайти, медіа або відео матеріали можуть нести у собі насильницький характер. Вулиця теж стала не менш безпечною, можна ненароком стати свідком бійки, скандалу або насмішок.

Причини виникнення та вчинення насильства описували у своїх працях видатні вчені (А. Адлер, А. Бандура, М. Вольфганг, Д. Зілманн, К. Лоренц, Р. Уолтерс, І. Ферракуті). К. Лоренц вважав, що насильство – це інстинкт, який еволюційно пов'язаний з боротьбою за існування. А. Адлер розглядав насильницьку поведінку як функцію соціальної природи людини.

А. Бандура і Р. Уолтерс у своїх роботах показали, що спостерігаючи за насильством та агресивною поведінкою, у спостерігача виникне така ж поведінка.

Профілактикою насильства займалися О. Безпалько, В. Бондаровська, Я. Бордіян, Л. Булах, Т. Журавель, Н. Коробченко, І. Мачуська, О. Нікітіна, О. Сафронова.

Метою статті є висвітлення проблеми насильства, розкриття існуючих видів соціально-педагогічної профілактики насильства.

У Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 року зазначено, що кожного року від насильства в Україні страждає близько 100 тис. осіб (90 відсотків з яких – жінки) [2]. Зокрема, за даними Міністерства соціальної політики України у 2017 році зареєстровано 96245 звернень з питань, пов'язаних з домашнім насильством, з них 85340 – від жінок, 10005 – від чоловіків, 900 – від дітей.

Насильство негативно впливає як на фізичне, так і на психічне здоров'я постраждалих осіб і може призвести до інвалідності чи летальних випадків унаслідок отримання тяжких тілесних ушкоджень, не сумісних із життям, вчинення суїциду.

З особами, які постраждали від насильства, проводиться соціально-педагогічна робота, яка передбачає використання комплексу індивідуальних та групових форм та методів (консультування, тренінги, групи взаємодопомоги, соціальна терапія тощо).

Доцільно зазначити, що відсоток насильницької поведінки в суспільстві буде зменшуватись, якщо ефективно займатись профілактикою насильства. Соціально-педагогічна робота з профілактики насильства включає в себе первинну, вторинну та третинну профілактику [1]. Первинна передбачає формування в суспільстві ненасильницького світогляду, культури толерантності та чуйності (у тому числі – гендерної); сукупність заходів, спрямованих на попередження розвитку чинників ризику виникнення насильства. Вторинна профілактика – це сукупність заходів, спрямованих на раннє виявлення ситуацій підвищеного ризику виникнення насильства; виявлення, усунення та подолання чинників, які сприяють скоєнню насильства. Третинна профілактика – це сукупність засобів втручання у тих ситуаціях, коли насильство вже здійснено, та спрямованих на недопущення рецидиву, реабілітацію особи, яка зазнала насильства, та роботу з агресором.

Отже, насильство є феноменом, який має свої передумови та тягне за собою руйнівні наслідки як для конкретної особистості, так і для всього суспільства в цілому. За умови комплексного та компетентного підходу до попередження цього феномену, своєчасного виявлення та подолання чинників, що призводять до насильства, реабілітації його жертв та корекційній роботі з агресорами можна мінімізувати прояви насильства у суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Журавель Т. В. Соціально-педагогічна робота з профілактики насильства щодо дітей / Т. В. Журавель // Соціальна педагогіка : навч. посібник / За заг. ред. О. В. Безпалько; Авт.-кол. О. В. Безпалько,

І. Д. Зверєва, Т. Г. Веретенко та ін. : – К. : Академвидав, 2013. – С. 197–209.

2. Концепція Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2023 року : схвалено Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 728-р.

3. Якименко С. І. Психолого-педагогічні засади виявлення та подолання насилля у підлітковому середовищі : навчально-методичний посібник / С. І. Якименко, І. А. Хозраткулова. – К. : Видавничий дім «Слово», 2015. – 232 с.

Тесленко Катерина,

студентка 1 курсу магістратури

факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Наук. керівник **Н.М. Захарова,**

к.пед.н, доцент (БДПУ)

ФУНКЦІОНУВАННЯ МОБІЛЬНОЇ ЛЕКТЕКИ В УМОВАХ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Актуальність:Сьогодні Україна йде шляхом незалежного та демократичного напрямку розвитку суспільства. Разом з визнанням нашою державою у 1991 році Конвенції ООН «Про права дитини», де зазначено, що усі діти мають право на освіту, і, як наслідок цього, право на прогрес, посилилася увага до соціалізації й доступності освіти для дітей з особливими потребами. Проблема соціалізації й освіти дітей з особливими потребами в сільській місцевості виходить за межі суто освітянської галузі, адже заклад дошкільної освіти і школа на селі, зазвичай, сприймаються як осередки культури та гарантії розвитку громади. Проте, через демографічні тенденції в сільській місцевості відбувається процес скорочення мережі дошкільних закладів, закладів загальної освіти. Потрібно також визнати, що організація адресної соціальної допомоги дітям з особливими потребами практично знаходиться на низькому рівні. А відтак, особливістю соціальної роботи в сільській територіальній громаді є активізація мобільних служб та громадян, стимулювання їх до різних ініціатив, насамперед до участі у визначенні й вирішенні на локальному рівні проблем дітей та сім'ї, яка виховує дитину з особливими потребами.

Ступінь досліджуваності проблеми: у вітчизняних наукових дослідженнях питаннями роботи в громаді, як складовій діяльності соціального педагога та соціального працівника, присвячено окремі праці Т.Алексєєнко, О. Безпалько, І. Зверєвої, А. Капської, Т. Семигіної, В. Сидорова [1,3]. Проблема життєдіяльності дітей з функціональними обмеженнями є також предметом дослідження фахівців: І. Зверєва розглядала складнощі процесу інтеграції та соціалізації дітей з особливостями розвитку; А. Капська пропонує технології роботи з даною категорією; Н. Захарова – особливості впровадження інклюзивної освіти в систему дошкільної освіти, розвиток служб ранньої допомоги [2].

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та розробити модель